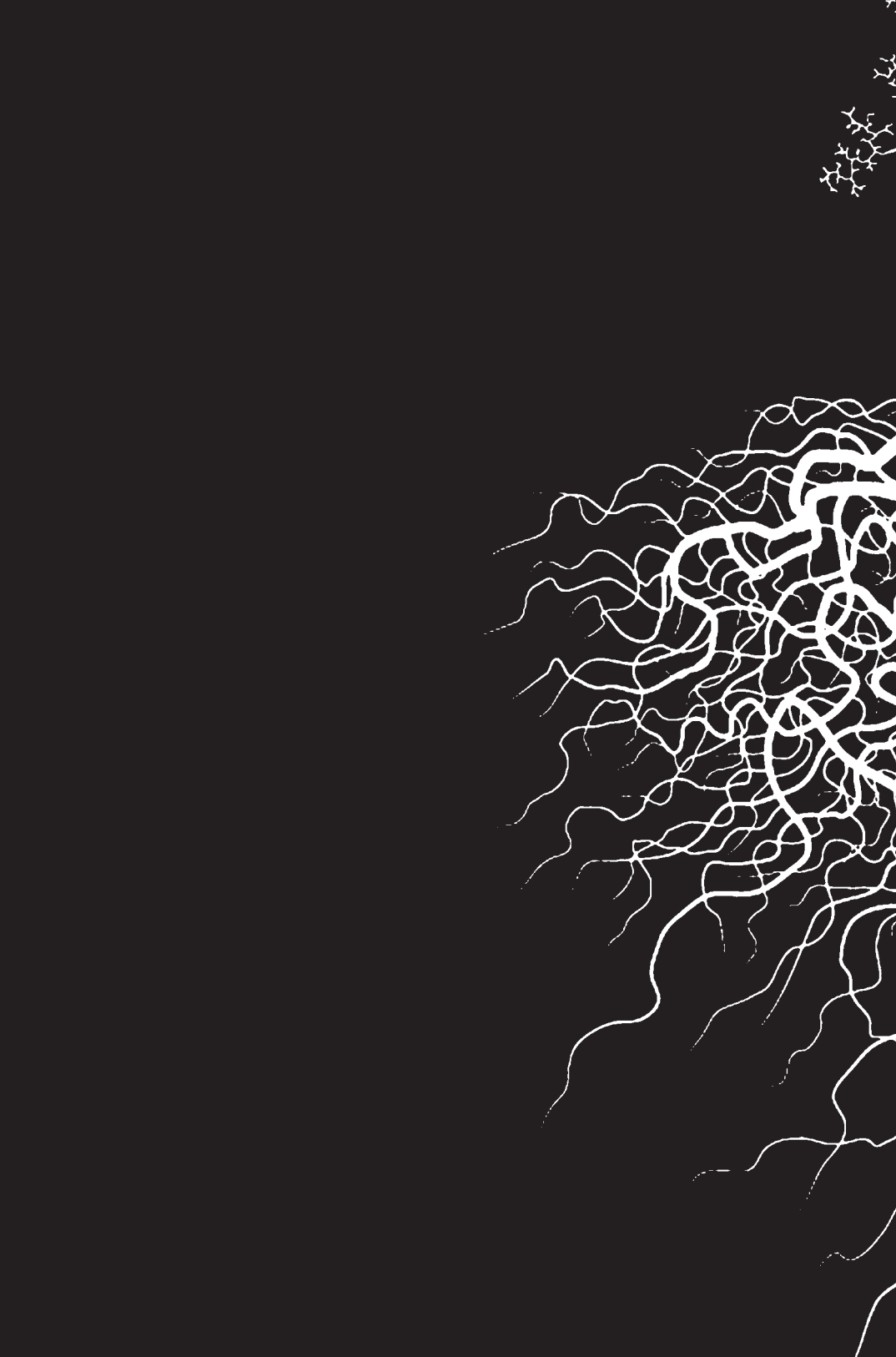

ISA'S DROOM

MARCO KUNST

LEMNISCAAT

ISA'S DROOM

Van Marco Kunst verschenen bij Lemniscaat

De sleuteldrager

Vlieg!

Gewist

Kroonsz

De auteur ontving voor dit boek een werkbeurs van
het Nederlands Letterenfonds.

© 2008, 2015 Marco Kunst

Boekverzorging: Marc Suvaal

Foto auteur: ????

Nederlandse rechten Lemniscaat b.v.,

Vijverlaan 48, 3062 HL Rotterdam, 2015

ISBN 978 90 477 0706 6

NUR 285

Isa's droom verscheen eerder in 2008 bij uitgeverij Querido

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar
gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, geluidsband of op
welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming
van de uitgever.

Druk- en bindwerk: Wilco, Amersfoort

Dit boek is gedrukt op milieuvriendelijk, chloorvrij gebleekt en verouderingsbestendig papier en geproduceerd in de Benelux waardoor onnodig en milieuverontreinigend transport is vermeden.

Voor Veerle

Inhoud

1	Isa	11
2	Foto's en Pillen	16
3	De stroom	21
4	Pizza	23
5	Ontwaken bij Ikdrasil	26
6	Lem	33
7	In Ikdrasil	34
8	Nacht	40
9	Op weg	44
10	De Uitgelotenen	49
11	Skatevilt en Hersenspinsel	52
12	Vragen	59
13	De dam	63
14	Alysha	76
15	Guarda	80
16	Ies	86
17	Heugens en voelers	91
18	Een economieles	96
19	Een sterfgeval	102
20	De Motorische Jungle	111
21	Sloven	122
22	Op het strand	129
23	Lem	134
24	Sentirus	136
25	Eidos	146

26	Alysha	156
27	De overtocht	158
28	Het Relais	168
29	Binnenstad	172
30	De Soul Kitchen	178
31	Sebs vlucht	191
32	Gevangen	195
33	Seb en Dopper	202
34	Het proces	204
35	Cerebrus	212
36	Willem en Seb	218
37	Verdwaald	223
38	Lem	225
39	End's End	226
40	Alysha	230
41	Mors	232
42	Orfis	241
43	Het Pandaemonium	246
44	Vrouwe Justitia	254
45	Het wezen van de nacht	260
46	In Drongeland	265
47	Alysha	274
48	Drongeland uit	278
49	Willem	283
50	Isa en Alysha	286
51	Isa en Lem	297
	Epiloog	298
	Verantwoording	301

*Boom, boom, boom je boot,
rustig door de stroom.
Zachtjes lach je, mag je, dacht je,
het leven is een droom.*

I Isa

Isa smeed haar tas op de grond en plofte neer aan tafel.

‘Je bent vroeg.’ Isa’s moeder keek op haar horloge. ‘Te vroeg.’

‘Ja... eh... We mochten eerder weg bij gym.’

Frida trok haar wenkbrauwen op.

‘Ik ga niet meer naar die shitschool. Achterlijke kleuterklas.’

Frida deed de televisie uit en kwam overeind.

‘Vier weken, meisje. Dan is het vakantie en kun je meer dan zes weken je eigen gang gaan.’

‘Noem me niet “meisje”!’

‘Nou, nou, zo kan ie wel weer, Elisabeth. Je weet dat wij er ook niets aan kunnen doen. Je moet hierdoorheen. Alleen dan kom je er, en je wilt er toch komen, of niet soms?’

Isa voelde zich loodzwaar. Elisabeth. Kaknaam. Frida begreep er niets van. Isa begreep het zelf niet eens. Er komen, er komen... Waar wilde ze eigenlijk komen? Zelfs dat wist ze niet meer, sinds die afgang een paar weken geleden.

‘Elisabeth...’ probeerde haar moeder; haar stem ineens poeslief.

Isa kromp ineen, zoals altijd als Frida omschakelde naar de begripvolle methode, oftewel slijmen met steken onder water.

‘Weet je nog dat we het hier pas ook al over hadden? Toen moest ik denken aan dat boek waaruit ik je vroeger voorlas. Daar stond dat verhaal van het lelijke eendje in. Dat ging ook...’

Isa sprong op. Ze was onderhand groter dan Frida, maar ze voelde zich klein. Alles had ze opgegeven voor haar droom. Iedereen geloofde in haar, maar ze was zó ontzettend afgegaan...

Ze haatte zichzelf. Ze wilde wegkruipen bij haar moeder op schoot, zoals toen ze klein was, mamma's armen beschermend om haar heen.

Maar dat was ondenkbaar.

'Alsjeblíéft!' schreeuwde ze. 'Jij doet alsof ik nog altijd een kleuter ben, met je stomme sprookjes!' Isa draaide zich om en stampvoette de kamer uit.

Terwijl ze de trap op bonkte kwam Frida de gang in. 'Kom je zo een boterham eten?' Alsof er niets gebeurd was. Dat was haar moeders grootste talent: doen of er niets aan de hand was. 'Vanmiddag ga ik met Déh naar het Zwemparadijs. Ga je mee? Is goed voor je lijn en Lem gaat ook mee.'

Isa antwoordde niet. Ze haatte die niets-aan-de-hand-stem. Ze trapte haar kamerdeur achter zich dicht. 'Gestoord word ik ervan!' siste ze. 'Waar bemóéit ze zich mee!' Met een ruk trok ze het gordijn dicht en ze plofte neer op haar bed. Koptelefoon op, muziek aan.

Pianoklanken, een vermoeide stem die de sleur van het alledaagse leven beschrijft, en dan, na een gedreun alsof de hele bende in elkaar dondert, die heerlijke, vette, lome beat.

Lying on your bed, looking at the ceiling...

Waiting for something to happen.

And knowing all the time

That you were meant for something better.

Feeling it.

Wanting it.

How much can you take...

Before you snap...

Een ritme als van roestige machines, violen als wier in een trage stroom.

Isa wilde het dreunen van de muziek in haar lijf voelen, ze wilde erin verdwijnen, maar ze mocht haar muziek niet over de boxen draaien.

Nog zoiets. Als ze het zou wagen...

Binnen een halve minuut zou Frida kijvend binnenstormen.

How much can you take...

Alles grijs, alles grauw.

... before you snap...

Isa voelde zich leeg. Drie weken geleden was het nu, maar nog steeds kon ze wel janken.

Vol vertrouwen was ze samen met haar moeder de studio in gelopen waar de audities voor *Winners & Losers* gehouden werden. Iedereen keek naar haar, ze voelde het. Ze zag er perfect uit – laarzen met hakken, maar niet te hoog, een lekker jurkje met een decolleté dat net niet ordinair was, subtiele make-up. *Stylish*, dát was ze – en ze straalde uit dat ze een winnaar was, een absolute winnaar. De anderen haalden het niet bij haar. Vandaag zou haar carrière beginnen. Ze zou niet langer Isa zijn. Vanaf vandaag zou ze als Alysha door het leven gaan. Geen gezeur meer van school, maar alleen nog maar het echte leven, zoals op tv.

Zo zou het gaan.

Trots had haar moeder haar geluk gewenst. ‘Onthoud, Ies, je kúnt het, maar alleen als je erin gelóóft. Denk aan wat we in je geïnvesteerd hebben, aan wat we samen hebben meegemaakt de afgelopen jaren.’

Na drie uur wachten was ze aan de beurt geweest. Ze zou ze verpletteren, dat had ze zich rotsvast voorgenomen. Ze had niet voor niets alles hiervoor opzijgezet de afgelopen jaren.

Ze was zenuwachtig, maar dat hoorde erbij.

Met een lach op haar gezicht had ze met soepele passen, echt een lekker loopje, de ruimte doorkruist naar waar een spotlight een lichtcirkel wierp op de vloer. Ze begroette de jury met een stralende lach.

Een van de juryleden, een dikkige, blozende man met krulletjes, had goedkeurend geknikt en haar bemoedigend toegelachen.

‘Elisabeth van Dam,’ had het vrouwelijke jurylid met een doodgraversstem gemompeld, bladerend in een stapel papieren.

‘Zeg maar Alysha hoor,’ zei Isa. Ze knipperde met haar ogen en veegde een denkbeeldige lok uit haar gezicht.

Het derde jurylid, een mager mannetje met een zware bril, trok fronsend zijn wenkbrauwen op, waarna hij een vermoeide zucht slaakte. ‘En... eh... wat gaat... eh... Alyshabeth voor ons zingen?’

“‘Dreams’ van Ashanti.’

‘Nou, nou... Alýsha doet Ashánti...’ mompelde de vrouw, nog steeds met haar neus in de papieren.

Vechten, Isa! Vecht!

Isa haalde diep adem, sloot haar ogen en begon te zingen:

*Dreams are real
all you have to do is just believe
Dreams are real
all you have to do is just believe
There is nothing that should
ever take your heart away
from what it is you wanna do
You should always go with what
you love, don't follow no one else
Just do what's good for you...*

‘Oké... dank je wel...’ Dat was de dikke krullenbol.

Isa keek hem verward aan – ze had net aan het refrein willen beginnen, waarin ze ál haar gevoel had willen leggen. Maar ze hadden het natuurlijk druk. Isa herstelde zich en keek de juryleden verwachtingsvol aan, een serene glimlach op haar gezicht, twinkeltjes in haar ogen.

‘Tja,’ begon de vrouw. ‘Wat zal ik zeggen... Ik geloof dat je wel pit hebt, en aardige stembanden’ – de andere juryleden knikten instemmend en Isa’s hart maakte een sprongetje – ‘maar het is of je er niet in gelooft. Alsof je er geen zin in hebt... Ik hoor geen soul, ik voel niets... en dan juist bij dit liedje!’

De grond was onder Isa’s voeten verdwenen. Met lege ogen had ze de jury aangestaard, ongelovig. ‘Maar... maar...’ had ze gemompeld.

‘En, eh... meisje...’ ging de magere man met de bril verder, ‘je kleding en zo... en eigenlijk je hele presentatie...’ Hij gebaarde vaag haar kant uit en rolde met zijn ogen. ‘Ik weet niet wie je daarvoor ingehuurd hebt... maar het is of je je hebt verkleed. Jij bent dat niet. Je bent het niet zelf... Ik zie iemand voor me staan die zich heeft verkleed als een sterretje. Talent is niet genoeg. Het moet kloppen, en jij klopt gewoon niet. Ik geloof je niet.’ Hoofdschuddend deed hij er het zwijgen toe.

De krullenbol schraapte zijn keel. ‘Dank je wel, Elisabeth,’ zei hij vriendelijk. ‘Je begrijpt dat het avontuur voor jou hier stopt... Je bent geen *Winner* maar helaas toch een *Loser*... Misschien, als je volgend jaar écht weet waar je hart ligt, kun je opnieuw meedoen met de audities, want je hebt stembanden, en ergens achter dat masker van je gaat vast een persoonlijkheid schuil. Wil je vragen of nummer 114 binnenkomt?’ Hij knikte naar Isa.

Het was Isa gelukt om haar rug recht te houden en haar gezicht in de plooi, totdat ze de toiletten bereikt had. Daar barstte ze, tussen drie andere nasniffende meiden met uitgelopen make-up, in tranen uit.

Haar moeder was zo verstandig geweest om de hele weg terug naar huis haar mond dicht te houden.

2 Foto's en pillen

Isa sloop met een stapeltje tijdschriften onder haar arm naar beneden en gluurde de keuken in. *Mooi, niemand.* Ze pakte een fles cola, een rol koekjes en nam alles mee de tuin in, naar het dak van het schuurtje, waar niemand haar kon vinden. Ze klom naar boven, installeerde zich tussen de ranken van de blauwe-regen en scheurde de rol koekjes open. Sinds de auditie snoepte ze weer, ze was zeker drie kilo aangekomen. Nog zo'n reden waarom ze echt niet mee kon naar dat stomme zwemparadijs, ze voelde zich een vette pad. En tegelijkertijd kon het haar geen donder schelen.

Ze zat nog niet of de tuindeur naar de brandgang ging open. Isa's jongere broertje Lem kwam thuis. Luidruchtig zingend gooide hij zijn fiets tegen de schuur, en terwijl hij 'eten! eten! eten!' riep stommelde hij door de tuin naar de keukendeur.

'Dombo!' mompelde Isa. 'Duffe, mufte dombo.' Die idioot leek wel gewoon domweg gelukkig – het ultieme bewijs dat hij compleet gestoord was. Ambitieuze drol.

Ze staarde naar haar tijdschrift. Waar lachte die kapsoneskip op de cover eigenlijk om? Er viel helemaal niets te lachen. En wat dachten die juryleden van *Winners & Losers* eigenlijk wel niet? Dat ze haar konden breken? Wie waren ze nu helemaal? Een paar ouwe dweilen, een stelletje suffice tv-makertjes. En ze wisten natuurlijk al lang van tevoren wie ze gingen casten. *Het was allemaal doorgestoken kaart!* Dat was het: één grote oplichtersbende. Maar als dat zo was... dan mocht ze zich niet door hun woorden laten ontmoedigen...

‘Elisabeth! Ik wéét dat je in de tuin bent. We gaan!’

Dat was Frida.

Isa reageerde niet.

‘We gaan zonder jou hoor, als je nu niet komt!’

Isa trok loom één wenkbrauw op. ‘Duh,’ fluisterde ze.

‘Elisabeth, doe niet zo dwars en raap jezelf bij elkaar!’ Het bleef even stil, toen ging Frida de keuken weer in en trok de deur dicht.

Even later hoorde Isa de garagedeur zoemend opengaan. Frida reed de auto naar buiten. De stem van Lem, slaande autoportieren en het optrekken van de auto, de straat door, de hoek om. Weg.

Isa klom van het dakje en ging het huis in. Ze liep de trap op en ging de slaapkamer van haar ouders binnen. De gordijnen bleven er altijd op een kier na gesloten, het rook er anders en het was er stil. Onwillekeurig begon Isa te sluipen, al kon niemand haar horen. Voor Frida’s nachtkastje ging ze op haar knieën zitten.

Verscholen achter een voorraad tissues stond een oud koekblik. Isa haalde het tevoorschijn en liet haar vingertoppen over het deksel glijden. Er stond een achttiende-eeuwse vrouw op, met pruik en hoepelrok, die zich koelte toewuifde met een waai-er. In het blik hadden ooit ijswafeltjes gezeten. Isa wrikte de koektrommel open. Voorzichtig haalde ze eerst de stapel brieven en ansichtkaarten eruit. Die interesseerden haar niet. De eerste keer dat ze het blik opende had ze ze natuurlijk wel gelezen – oude liefdesbrieven die Kees ooit aan Frida geschreven had, een hoop gezwijmel en romantisch gezeur.

Eronder lag een mapje met foto’s van Seb. Een steek van verdriet en schaamte ging door Isa heen. Ze dacht nog maar zelden aan hem. Terwijl hij haar liefste broer was geweest, haar held. Ruwe bolster, klein hartje. Hij had haar zelfs zijn bandje binnen-gehaald, Yawn. Ze speelden idiote, *weirde* liedjes. Seb schreef

de songteksten en al snel was het Isa geweest die voor de muziek zorgde, de vioolpartijen speelde en in haar eentje het achtergrondkoor was. Net dertien was ze toen.

Ze was in het begin vreselijk verlegen tegenover de bassist en de drummer, die zelfs nog ouder waren dan Seb. Maar zij was de enige die ze kenden die viool speelde, en volgens Seb hadden ze een violist nodig omdat andere bandjes die niet hadden. Wat ze deden klonk raar, maar ze hadden gigantische lol gehad. Vage altshit was het. Totaal onverkoopbaar. Maar wel leuk.

Isa was nu ongeveer zo oud als Seb was toen hij stierf. Ze legde de foto's opzij en groef verder.

Onder in het blik vond Isa wat ze zocht: een mapje foto's. Afdrukken van de modellenfoto's die ze bij die professionele fotograaf hadden laten maken en foto's van de dag van de audities. Frida had ze van haar afgepakt en ze verstopt omdat ze vond dat het nu allemaal te pijnlijk was.

'Over een paar weken, als je eraan toe bent om de draad weer op te pakken, krijg je ze terug.'

Isa had direct al geweten waar Frida ze verstopt had. Ze maakte het mapje open en haalde met trillende vingers de foto's eruit.

De foto's waren vreselijk.

Verschrikkelijk.

In Isa's maag vormde zich een kleffe bal, ze werd misselijk. Op de foto's stond een opgedirkte bakvis, een zielige, onzekere puber, goedkoop geblondeerd, haar gezicht een nerveuze grimas, rode stressvlekken in haar nek.

Op dat moment viel er een brief uit het mapje. Van de productiemaatschappij van *Winners & Losers*. Met haar naam erop. Een brief die ze niet kende. Ze haalde hem uit de envelop en vouwde hem open.

In september zouden de televisie-uitzendingen van *Winners & Losers* beginnen. En de jury had 'de eer haar mee te mogen

delen' dat ook haar auditie uitgezonden zou worden – in de categorie *Losers*.

Iedereen zou haar zien. Iedereen die ze kende zou haar zó zien... Ze kon er niets aan doen. Door mee te doen had ze toestemming voor uitzending gegeven. Dat had op het inschrijfformulier gestaan.

Maar dit was ze niet. *Dit ben ik niet, dit wil ik niet zijn!* Ze wilde verdwijnen, er niet meer zijn. Nooit meer, voor niemand. Dit was te erg.

Verdoofd van schaamte trok ze gedachteloos de la van Frida's nachtkastje open. Een pen, tandenstokers, pepermuntjes... Isa pakte de strip pillen, zomaar. 'Somnomyl' stond erop, het zei haar niets. Isa rommelde nog wat in de la en vond de bijsluiter.

Innemen met water... direct voor het slapengaan... bijwerkingen... bla bla bla...

Ze drukte twee pillen uit de strip en na een korte aarzeling een derde en een vierde. Niet eens omdat ze van plan was om ze in te nemen, ze was niks van plan, misschien alleen zomaar... om de kick, om de klik van de doordrukstrip, om de verboden magie die van de pilletjes uitging. Ze bekeek ze van dichtbij. Klein en rood: mini-M&M's, niets bijzonders.

Isa drukte nog twee pillen uit de strip. Op het nachtkastje stond een glas water. Zonder nadenken stopte ze de pilletjes in haar mond, nam een slok water en slikte. Nog een slok.

Toen kwam ze met een schok tot zichzelf. Beelden flitsten aan haar voorbij, beelden uit een film die ze ooit gezien had: een omgevallen pillenflesje, tientallen pillen op de grond. In het bed een dode vrouw, haar arm gestrekt, een paar pillen in de open hand. Een rechercheur die het tafereel hoofdschuddend aanziet, een man radeloos op de rand van het bed.

Isa's hart bonkte en haar maag kneep samen. Ze trilde.

Stommeling! Idiot die je bent! Snel!

Ze rende naar de badkamer en keek in de spiegel. Ze zag

lijkbleek en voelde zich duizelig. Het zweet brak haar uit, ze moest proberen over te geven, die pillen moesten eruit. Tegelijk was ze verbaasd: waarom verzette ze zich? Ze wilde er niet meer zijn, toch? En hiermee kon ze het laten ophouden.

Ze begreep het niet, maar ze wilde leven. Waarom, dat wist ze niet, maar ze wilde blijven leven. Dat was het enige wat nu telde.

Zouden zes pillen genoeg zijn voor een overdosis? Dat kan niet, dat mag niet!

Isa boog over de badrand en stak een vinger in haar keel. Ze kokhalsde, maar het lukte niet om de pillen uit te spugen. Ze kwam overeind, wankelde op haar benen en probeerde het opnieuw. Niets. Er verschenen vlekken voor haar ogen en ze begon zich zwaar en loom te voelen, een heel andere zwaarte dan de somberheid die ze de hele dag al had gevoeld. Ze verzette zich, maar dat haalde niets uit. Ze sloeg met haar voorhoofd tegen de badrand, klapte tegen de grond en was weg.

3 De stroom

De stroom voerde haar mee. De zachte vingers van een kronkelige stroom. Vreemd water, maar ook vertrouwd en troostend. Koel, kristalhelder water dat als een vrolijke optocht door de bedding van een zonovergoten riviertje trok. Het water zong en buitelde en Isa buitelde mee, naakt, over ronde kiezels, langs gladde rotsen, onder de wuivende boomtakken door.

Haar haren deinden rond haar hoofd als wier dat zich behaaglijk naar de stroom voegt. Haar lichaam ontspande, boog en strekte zich op de trage golvingen die het water voortstuwden. Glibberige vissen streken langs haar huid, afgevallen boombladeren stroomden met haar mee, samen met wat twijgjes, een zwarte veer, het blad van een varen.

Het was heerlijk zo gestreeld te worden, en wat een geluk dat ze in dit water geen adem hoefde te halen. Kleine kolkjes wervelden langs haar lippen en wangen, over de toppen van haar vingers en langs haar flanken. Het water koesterde haar en Isa gaf zich over. Dit is pas een zwemparadijs, bedacht ze genietend. Geen gegil, geen chloor, alleen water dat haar liefdevol omhelsde en meevoerde.

Waar naartoe? Wat doet het ertoe?

Steeds verder stroomde het water, omhoog, terug naar de bron.

Omhoog?

De beek werd kouder, ondieper. Isa begreep het niet. Het kon niet, water stroomt niet omhoog. Welke kracht beheerste deze

beek? Ze stootte met haar elleboog tegen een steen, trok haar arm terug, stootte haar knie. Haar voorhoofd schampte een tak. Ze kreeg het benauwd, tilde haar hoofd boven water. Het licht verblindde haar, ze zag niets. Ze hoorde gefluister, gelispel, onverstaanbaar.

Isa hapte naar adem. Het water was niet langer vrolijk. Het was dwingend. Stil en streng zoog het haar mee. Ploeterend maaide ze met haar armen in het rond, beschermend vouwde ze ze om haar hoofd. Opnieuw gefluister – het was of het water tegen haar praatte, een ijzig lispelen: ‘Geef je over en kom mee.’

Een andere stem die ertegenin ging: ‘Nee, nee, anders... om... andersom... weg... wezen... hier, keer, om, daar... Je hoort niet hier. Isalief... IJzemeis, wezen, weg... Wegwezen... Ga terug... Isamijn... Alysha... beth... Elisa...’

Isa kneep haar ogen dicht en perste haar lippen opeen. Het water was sterker dan zij. Tegen de stroom in zwemmen was onmogelijk. Nog één keer kwam haar mond boven water. Nog één keer haalde ze adem, angstig, hulpeloos. Daarna werd ze weer naar de bodem gezogen, meegezogen alsof het water dat nu zweeg zich opmaakte voor een sprong. Een onbekende afgrond in.

4 Pizza

Tegen zevenen kwamen Frida en Lem thuis. Onderweg hadden ze pizza's gehaald. De hele auto rook ernaar. Lem droeg de pizza-dozen naar binnen. Kees was nog niet terug van zijn werk.

Frida pakte borden uit de kast. 'Roep jij Isa? Dan gaan we eten,' zei ze tegen Lem.

Lem wierp een blik in de huiskamer. 'Isa!' Niemand. Hij stootte de trap op en beukte op Isa's kamerdeur. 'Eten! Isa, éten!'

Geen antwoord. Lem deed de kamerdeur open en keek rond. 'Tering, wat een vuilnisbelt!' mompelde hij terwijl hij rondkeek tussen de lukraak neergesmeten kleren, chipszakken en tijdschriften.

Geen Isa.

Lem rende terug naar beneden. Als ze niet op haar kamer was, en niet in de huiskamer, dan was ze in de tuin. Dat kon niet anders. Altijd wat met die stomme zus van hem. Hij liep de tuin in. 'Isáá! Pizza!'

Geen antwoord.

'Isáááá!'

Gekuch uit de tuin van de burens, maar geen Isa. Lem ging naar binnen. 'Kan haar niet vinden.'

Frida maakte net de eerste pizzadoos open. 'Kijk nog eens goed. Ze ligt natuurlijk ergens te slapen. Ik verdeel de *frutti di mare* vast.'

Isa's fiets stond op de oprit, ze moest er zijn, ze ging nooit zonder fiets de deur uit. De winkels waren al dicht. In de stad had ze

niets meer te zoeken. Bij vriendinnen kon ze niet zijn, die had ze al tijden niet meer. Lem rende opnieuw het huis door. Dit keer sloeg hij geen kamer over.

Toen hij de badkamer binnenstormde struikelde hij bijna over Isa. Ze was nog idioter dan hij altijd had gedacht – slapen op een badmatje! ‘Isáá!’ Lem rukte aan haar schouder. ‘Hé! Badmuts! Eten!’

Ze reageerde niet.

‘Isa?’ Lem schudde aan haar schouder, en toen ze niet reageerde streelde hij over haar gezicht. Het voelde vreemd aan, klam en bezweet. En ze had een bult op haar voorhoofd. Een onbehaaglijk gevoel be kroop Lem. ‘Word nou wakker!’ Geen reactie.

‘Hé! Ies! Isa!’ Hij rende de gang op. ‘Mam!’ En rende naar beneden. ‘Mam! Isa!’ hijgde hij. ‘In de badkamer... op de grond. Ik krijg haar niet wakker.’

Samen renden ze naar boven.

Frida hurkte bij Isa neer.

Ze leefde, Frida kon haar adem zachtjes horen ruisen. ‘Wakker worden, Isa!’ Ze gaf haar tikjes in het gezicht, legde daarna een nat washandje op haar voorhoofd. Ze ging op de grond zitten en hees Isa bij zich op schoot. ‘Bel de dokter, Lem. De centrale doktersdienst. Het nummer staat in het boekje bij de telefoon. Zeg erbij dat het een noodgeval is. Ze is gevallen en buiten bewustzijn. Zeg dat maar!’

Tien minuten later stond een onbekende dokter in de badkamer. Ze voelde aan Isa’s pols, gaf tikjes op haar wang, lichtte een ooglid op en scheen met een zaklampje in haar oog, maar het haalde niets uit.

Uiteindelijk keek de vrouw bezorgd op. ‘Gebruikt ze medicijnen? Of een van jullie?’

Frida rende zonder antwoord te geven naar haar slaapkamer. Lijkbleek kwam ze terug de badkamer in, met de strip pillen

tussen haar duim en wijsvinger. ‘Ik heb er twee keer een geslikt. Maanden geleden. Daarna nooit meer. Ze moet zes van die rot-dingen geslikt hebben.’

‘Jullie weten niet hoe lang ze hier al ligt?’

‘We zijn om half twee vertrokken...’

‘Haar maag moet leeggepompt worden. Zes is geen dodelijke dosis, maken jullie je wat dat betreft geen zorgen. Haar maag is waarschijnlijk al leeg, maar ze moet wel naar het ziekenhuis. Zeker in combinatie met die bult op haar voorhoofd.’

Frida knikte zwijgend, maar bleef de dokter met grote ogen aanstaren.

De dokter zei niets meer.

Een kwartier later parkeerde een ambulance voor de deur. Twee mannen in reflecterende pakken droegen een brancard de badkamer in, waar ze Isa na overleg met de arts op legden. Terwijl ze haar naar de ambulance droegen, liepen Frida en Lem zwijgend achter hen aan. De arts drukte hun nogmaals op het hart dat zes pillen geen overdosis was, wenste hun sterkte en vertrok.

‘Lem,’ zei Frida. ‘Ik ga met Isa mee naar het ziekenhuis. Bel Kees en zeg wat er gebeurd is. Zeg dat hij naar het ziekenhuis moet komen.’ Ze stapte bij Isa in de ambulance. De verpleger trok het portier achter haar dicht.

Lem keek de wagen na en slofte terug naar binnen. Kees bleek al niet meer op kantoor en zijn mobiel nam hij niet op. Lem sprak de voicemail in. Daarna liep hij de keuken in, waar drie borden klaarstonden, met koude stukken pizza erop. De kaas was glazig gestold. Kokhalzend draaide hij zich om.